

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In Qua Tractatur De Contractu Et Sacramento Matrimonii

Bosco, Jean a

Lovanii, 1678

Concl. X. Matrimonium ratum dissolvitur per Vota Religiosorum tertię
Regule S. Francisci & S. Dominici, qui collegialiter vivunt sub regimine
Prælati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73432)

550.
*Quare vota
in Societate
emissa post
biennium
non sint so-
lemnia, ex
Suario.*

*Sententia
Sanchez, per
ea non diri-
mi Matr.
ratum.*

551.
*Quare Trid.
hanc senten-
tiam non
expresse de-
finiverit.*

552.
*Quid dicen-
dum de vo-
tis Eremitarum.
Sanchez.*

Quæris; quid hisce votis deest ad solemnitatem? Respondet Suarez sup. Neque deest extrinseca seu accidentalis solemnitas, nec vis impediendi subsequens Matrimonium; sed deest absoluta perpetuitas, quæ ex utraque parte, Religionis scilicet, & Religiosi, nascitur. Et idem, secundum Suarium, & Vasquez, non dissolvunt Matrimonium ratum.

Idemque docet Sanchez lib. 2. disp. 18. n. 6. dicens: Tertio infertur; quamvis dirimatur per solemnem ritum, aut quatuor votorum Professionem in Societate Jesu: non tamen dirimi per vota Coadjutorum formatorum, in ea emissa; sunt enim simplicia, quamvis publicè emittantur. Hæc ille. Cujus proinde fundamentum aliud non est, nisi quod sola Professio solemnis, sive vota solemnia, habeant hunc effectum, juxta Trident. & alia jura, jam sæpius allegata.

Et sanè, quam rationem, existimas, habuit Trident. relinquendi hanc controversiam indecisam, & tradendi doctrinam diminutam? Quia, inquis, certa erat dissolutio per vota solemnia, dubia autem per simplicia. Sicut dixi sup. sic aliquis posset respondere.

Sed contrà facit; quod Concilia non solum rem prius certam, sed etiam dubiam, de qua inter Catholicos controvertitur, sæpius soleant definire. Cur ergo id non fecit in casu proposito?

Quia noluit, inquis; alioqui, si voluisset, quare non dixit, Matrimonium ratum solvi per solam Professionem solemnem? Respondet: quia noluit; cur autem noluerit, ratio est; quia suum modum definiendi judicavit sufficere, ut quisque intelligeret, per nulla alia vota dissolvi Matrimonium ratum. Interim fateri cogimur, hanc rem nondum esse fidei; cum, etiam post Tridentinum, à Pontio & Aliis oppositum defendatur & imprimatur, Ecclesià non contradicente; cum tamen facilè posset contradicere.

Ex his patet, quid dicendum sit de votis Eremitarum. Quamvis (inquit Sanchez sup. n. 5.) olim dirimeretur Matrimonium ratum, vitæ Eremiticæ in manu Episcopi, vel alterius Prælati, Professione, eò quod solemnis esset; jam tamen non est; sed Eremitæ aut nulla, aut simplicia tantum vota emittunt; undè iis votis non dirimitur Matrimonium ratum.

Nunquid eadem ratio Religiosorum tertii Ordinis S. Francisci aut Dominici, vel Augustini aut Carmelitarum? Responsio erit.

CONCLUSIO X.

Matrimonium ratum dissolvitur per Vota Religiosorum tertii Regulæ S. Francisci & S. Dominici, qui collegialiter vivunt sub regimine Prælati.

Tertiarum Fratres S. Francisci (inquit Rodriguez to. 3. 99. Reg. 4. 71. n. 1.) sunt in triplici differentia. Quibus enim illorum, & primi tempore, sunt illi, qui non faciunt tria vota solemnia, neque in congregatione vivunt, sed in propriis domibus, cum suis uxore & filiis aut familiis, prout alii per seculares, excepto, quod observant, quæ in Regula, per Nicol. 4. continentur. Alii Tertiarum sunt, qui faciunt prædicta tria vota in manibus sui Ministri, vel Ministræ, coram sua communitate, sed hi subdividuntur, quia Aliqui istorum, post emissionem votorum seu Professionem, prædicto modo factam, remanent & vivunt in communi. Reliqui verò, licet faciant Professionem in communitate, tamen postea non vivunt in communitate sui Ordinis; sed in aliquibus Eremiticis, vel Ecclesiis separatis à conventibus dicti Ordinis. Ita Eman.

Et verò Tertiarum primi generis non esse veros Religiosos, indubitatum est, & de hoc hic de ipsis non disputatur; sed tanquam per certum supponitur, per eorum vivendum seu institutum, licet fuerit per Papam approbatum, ut quidam modus bonè vivendi, nullatenus tamen dissolvi Matrimonium ratum.

De Tertiaris se cundi generis prædicta Conclusio nostra, etsi non de omnibus, sed de illis tantum, qui faciunt tria vota solemnialia in manibus sui Ministri vel Ministræ, & vivunt collegialiter sub eorum regimine. Probatur autem; quia Sixtus 4. declaravit ea vota, emissa à Tertiaris S. Francisci, esse solemnia, idemque declaravit Sixtus 3. de votis emissis à Tertiaris S. Dominici.

Declarationem Sixti 4. his verbis refert Rodriguez sup. Sixtus 4. statuit ac decrevit, ut quod votum obedientiæ, paupertatis & castitatis, emissum à Tertiaris S. Francisci, habeat vim & validitatem voti solemnis, ac consequenter inducat effectum, quem inducit votum solemne, factum cuicumque de Religiosis à Sede Apostolica approbatis. Ac districte præcipiente mandavit omnibus & singulis cuicumque gradus, dignitatis, Ordinis aut conditionis fore

rim, sub quorum cura vel jurisdictione præditi Tertiarii Fratres vel Sorores tunc debebant, aut in futurum degere contingeret, ne Fratres vel Sorores prænominatos, præfatum votum modo prædicto emittentes, Matrimonium contrahere, vel ante contractum consummare, aut Religionem ipsam dimittere, & ad secularem vitam redire permittant, decrevitque irritum; quidquid in contrarium actum fuerit. Ac ipsos Fratres & Sorores id facientes, excommunicationis sententia inmodatos fore.

Pauli 3.

Porro hanc constitutionem extendit Paulus 3. ad Tertiarios S. Dominici Bullâ: Exponi nobis: quam invenies apud Rodericum sup. a. 2. Ut proinde amplius non possit esse questio; an hæc vota dissolvant Matrimonium ratum, cum certum sit dissolvi per solemnem Professionem Religionis, si ve per solemnia vota emissa in Religione approbata; qualia sunt vota istorum Tertiariarum, ut patet ex d. Constitutionibus; quare etiam à nemine, hic effectus eis negatur.

556.

An Tertiaria D. Aug. sint vera Religiosa.

Sed nunquid par ratio de votis Tertiariarum Eremitarum D. Augustini, Carmelitarum & Minorum? Nam & hi Religiosi Ordines, habent suos Tertiarios, si non utriusque sexûs, saltem sexûs fœminei. Quod propterea addo: quia Rodriguez sup. art. 3. dicit, se non invenire in privilegiis Ordinum, apud Religionem Eremitarum D. Augustini, & Carmelitarum, esse utriusque sexûs Fratres tertii Ordinis; sed tantum quædam Sorores, sub quibusdam constitutionibus viventes; nec hæc sunt Religiosæ, cum non vivant sub aliqua Regula approbata, profitendo tria vota essentialia. Immo Leo. 10. in Bulla, quæ incipit: Nuper, in Concil. Lateran. a. Domini 1518. Pontificatus sui anno. 6. die 1. Martii declaravit, votum castitatis emissum à prædictis Sororibus esse simplex; & per consequens, ipsum votum emittentes non sunt verè Religiosæ. Hæc ille.

Negat Rodriguez, ex Bulla quadâ Leonis 10.

557.

Affirmat Pontius.

Oppositum docet Pontius lib. 9. cap. 8. n. 6. hinc verbis: Præterea dico: nostri Ordinis Mantellatas & Mantellatas (ita solent vocari Tertiarii) si non collegialiter vivant, sed in domibus propriis commorentur, sub arbitrio tamen & gubernatione Prælati (est enim duplex inter nos earum genus; quædam, quæ in commune degunt, aliæ, quæ in domibus propriis) omnes ergo illas dico, esse propriè & substantialiter Religiosas; & tam virorum, quam fœminarum Professionem, non minus solemnem esse, quam Fratrum atque Monialium nostri Ordinis. Hæc ille.

Probat esse utriusque sexûs fratres ex Paulo 2.

Ubi in primis supponit, apud Religionem Eremitarum D. Aug. esse utriusque sexûs Fratres tertii Ordinis, quod n. 4. probat,

dicens: Anno Domini 1470. Paulus 2. pridie Kal. Septemb. Pontificatus sui anno 6. id quod de Mantellatis fœminis concessum tantum fuerat, indulgit etiam, ut ad viros extenderetur, & eisdem omnino potirentur, quibus Mantellatæ. Ita Basil: Et sanè fieri potuit, ut Rodericus illam extensionem, quæ concernit particularem Ordinem, non inveniret; invenire autem Pontius, qui fuit illius Ordinis.

Porro quòd tam Mantellati, quàm Mantellatæ, sint verè Religiosi, & Religiosæ, apertè (inquit Pontius) ni fallor, demonstrabo. Primò, ex Constitutione Bonifacii 8. qui 7. Idus Novemb. & Pontificatus anno 11. concessit, ut quascumque mulieres, si alias essent idoneæ, neque aliud obstarat Canonicum impedimentum, quæ habitum regularem prædicti Ordinis ad instar Mantellatarum, si ve Pinzochararum Ord. FF. Minorum ac Prædicatorum, habere voluerint & gestare, tam virgines & matronas, quàm viduas, in Mantellatas seu Pinzocharas dicti Ordinis Eremitarum recipere & admittere, ac earum singulis habitum regularem, & Regulam ejusdem Ordinis Fratrum Eremitarum ad instar hujusmodi Mantellatarum seu Pinzochararum Ordinum FF. Minorum & Prædicat. prout secundum Deum saluti animarum earumdem vilum fuerit salubrius expedire, valeat Prælati: illisque sic receptis, idem Pontifex concedit exemptionis privilegium, immunitates, libertates, indulgentias & alia privilegia Ordini Eremitarum concessa, & in posterum concedenda, eodem modo, quo Eremitis competunt, aut competere possunt.

Idem confirmavit postea Sixtus 5. inferis Bonifacii literis. Ubi etiam affirmat, idem Institutum confirmatum fuisse à Martino & Eugenio suis prædecessoribus; prout inter nostri Ordinis privilegia & literas continetur. Hæc ille.

Sed quis hoc negat? Ergo illarum Professio est solemnis: hæc Consequentia negatur. Undè probanda est.

Probat, inquit, quia Bonifac. vult eas institui juxta Mantellatas Ordinis Minorum & Prædicatorum, id est, quæ ab illis Tertiariæ vei de Pœnitentia nuncupantur. Illas autem solemnem Professionem emittentem sup. ex literis Pontificiis ostendimus, inquit Pontius sup. n. 6.

Cui adde (prosequitur) nostrum Ordinem in concessis, & concedendis, communicare cum omnibus aliis Ordinibus Mendicantibus; quare quod de illis, de nostris etiam dictum esse, censendum est.

Transeatur. Sed nunquid de illis dictum est, eorum Tertiarias, quæ non vivunt collegialiter sub regimine Superioris, emit-

558. Probat esse veros Religiosos ex Bonif. 8.

559. Et Sixtus 5. alii que Pœnitentibus.

560. Probat, utrum Professio esse solemnem.

561. Vota Tertiariarum que

non vivunt collegialiter, non sunt solemnia, ex Bulla Pauli 3.

emittere vota solemnia? Minime, ut patet ex Bulla Pauli 3. sup. allegata, quæ sic incipit: Exponi nobis nuper fecisti, quod licet alias felicis recordationis Sixtus Papa 4. Prædecessor noster, accepto per eum, quod quidam Fratres & Sorores tertii Ordinis S. Francisci, ex ejus vel Prædecessorum suorum Rom. Pontif. speciali concessione collegialiter vivunt, post annum probationis in manibus sui Ministri seu Ministræ, ab eorum collegio canonicè electi vel electæ, coram toto suo collegio tria substantialia vota emittebant, & quod à Plerisque dubitatur, an talia vota essent solemnia, & Religiosis observantia obligarent, per suas literas decreverit & statuerit, vota præfata, ut præmittitur emissa, vel quæ in futurum emittentur, de cætero eam vim & efficaciam habere, quam solemnia vota habent &c.

Et infra: Nihilominus, quia literæ Prædecessoris hujusmodi vobis & Ordini vestro, prædictis, ac sub cura degentibus Sororibus tertii Ordinis seu tertie Regule S. Dominici collegialiter, ut præfertur, viventibus, qui tria vota hujusmodi emittere consueverunt, locum sibi vendicent &c.

Vides Ponti, de quibus Tertiaris Sixtus & Paulus locuti fuerint? Nunquid de illis, qui non vivunt collegialiter? Cæcus esse debet, qui non videt oppositum. Quomodo ergo tu audes, illas Constitutiones extendere ad Mantellatos & Mantellatas; quæ vivunt non collegialiter, sed in propriis domibus? Nisi ergo aliam demonstrationem adduxeris, falleris omnino Ponti in hoc puncto, sicut & in aliis aliquando erras. Atque hæc de prima demonstratione.

Secundò (inquit Pontius) idem ostendo ex literis Julii 2. quarum sup. meminimus, in quibus Mantellatis communes esse vult exemptiones, immunitates, privilegia, indulgentias; corrigatis autem tantum indulgentias; quod signum est, Mantellatos tam viros, quam fœminas, non secus, ac alios duos nostri Ordinis gradus, Fratres scilicet & Moniales, Religiosos esse. Hæc ille.

Sed nec hæc demonstratio quidquam valet; nisi Pontius ostendat, Julium 2. locutum fuisse de Mantellatis, qui non vivunt collegialiter sub regimine Superioris, à toto collegio canonicè electi.

Deindè; quid vetat, Pontificem concedere easdem exemptiones, immunitates, privilegia, indulgentias, iis, qui non emittunt vota simplicia? Nonne Religiosi Societatis post biennium, gaudent eisdem exemptionibus &c. & tamen solum emittunt vota simplicia? Ausculta Pontificem Greg. 13. Bullâ: Quando fructuosius, 26. apud Rodr. Et licet eos, qui post biennium Novitiatûs emensum, dicta tria vota simpli-

cia, sicuti ab hac Sede probata sunt, emittentur & extra Novitiorum numerum habuit, ac corpus ipsius Societatis cooptati, illi quæ merito & privilegium, non sicuti, quæ ipsi professi, ex prædictæ Sedis dispositione participes effecti &c. Ergo nec hæc demonstratio Pontii, sicut dixi, quidquam valet.

Profero tertiam, si forte ipsa sit melior. Præterea (inquit Basilius) quia cum Leo 10. in Concil. Lateranensi statuit, quod Mantellatæ & Pinzochezæ quorumlibet eligere valerent sepulturam, ubi voluissent, & quod die Paschæ tantum Eucharistiam nec non Extremam Unctionem, ceteraque Ecclesiastica Sacramenta, Penitentia Sacramento dumtaxat excepto, à proprio Sacerdote recipere, & ad opera, quæ hinc incumbunt, perferenda tenerent, & coram Judicibus secularibus coronari possent, quæ omnia indicant, illas non esse Religiosas, postea, quia occasione illius Decretali quæ dubitationes ortæ fuerant, idem Leo 10. prædictum statutum motu proprio, & ex certa scientia, & potestate plenitudine decrevit & declaravit, minime intelligendum de facientibus votum castitatis; ita ut mulieres virginalem vitam, vel cælibem solemniter volentes, etiam in consanguineorum vel affinium suorum, vel in domibus propriis, aut seorsum habitantes, omnibus privilegiis, immunitatibus, favoribus, gratiis, indultis spiritualibus, & temporalibus, Ordini & Fratibus Eremitis S. Augustini concessis & concedendis &c. ex quibus manifestè constat, cum nostræ Mantellatæ, etiam in domibus propriis commorentur, Professionem emittant, earum Professionem esse solemnem. Ita Pontius.

Qui, si legisset Motum proprium Leonis 10. non dixisset: Mulieres virginalem vitam vel cælibem solemniter volentes, &c. sunt verba Pontificis Bullâ: In mentis arcana, 22. apud Cherubini, in Declar. d. Bullæ: Cum autem, sui accepimus, à quibusdam nimium cavere tur in dubium, an votum prædictum (nuptiarum, virginalem, seu cælibem, aut cænam vidualem, expresso voto, & sub cælibitu, vitam ducentium) de voto solemnæ Religionis intelligatur, cum illud tria (simpli- lia comprehendat, obedientiam (ceteræ, puritatem & castitatem, & circa dictas nuptiarum, virginalem seu castam vidualem votum deceret, de virginitate & castitate tantum mentio fiat.

Sequitur § 2. Nos ad tollendum votum cælibum, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & eorum serie decernimus & declaramus, quod in præmissis de voto solemnæ Religionis nuptiarum

B O N O SACRAMENTUM MATRIMONII

562. Rejicitur probatio Pontii.

Alia probatio ejusdem Auctoris ex Jul. 2.

563. Reprobatur.

564. Reprobatur.

intelligi debeat, ita ut mulieres virginalem, aut
calibem vitam simpliciter diventes, etiam in
consanguineorum & affinium suorum, aut prop-
riis domibus, vel seorsum habitantes, privi-
legiis & immunitatibus prædictis in omnibus
& per omnia frui & gaudere debeant. Datum
Romæ sub annulo Piscatoris die 1. Martii
1518. Pontif. nostri anno. 5.

566.

Ecce Basili, affirmat Pontifex, votum
castitatis dictarum mulierum, minime esse
solemne, & tamen concedit ipsis prædicta
privilegia & immunitates; ergo ex illa con-
cessione non bene inferitur, eas esse Religio-
sas solemniter professas. Aliud quippe est
concedere privilegia, aliud concedere, ut
vota sint solemnia.

Quid so-
quatur ex d.
probationi-
bus Consi.

Ad summum itaque ex demonstrationi-
bus Pontii sequeretur; quod Tertiariæ Ere-
mitarum S. Aug. quæ collegialiter vivunt
sub regimine Superioris, ab ipso Collegio
canonicè electæ, emittant vota solemnia,
quæ dissolvant Matrimonium ratum, & di-
rimant Matrimonium subsequens, cum
aliud non sit concessum Tertiariis S. Fran-
cisci, & S. Dominici.

567.
Incertum an
vota Tertiar.
votum S. Aug.
dissolvant
Matrim.

Sed nunquid id sequitur? Rodriguez
sup. art. 3. putat, esse rem incertam. Licet
(inquit ille in fine art.) Leo 16. Tertiariis
præfatis (Eremitarum D. Aug. Carmelita-
rum, & Minorum) concedat omnia pri-
vilegia, concessa Tertiariis Ordinis Mino-
rum & Prædicatorum, ut patet ex ejus Bre-
vi, incipiente: *Ea quæ à Prædecessoribus no-
stris*; non tamen concedit ipsis, ut tria vota
essentialia emittant, sicut concessum est
Franciscanis & Dominicanis Tertiariis; &
licet ipsis ita esset per Sixtum 4. & alios
summos Pontifices indultum, adhuc non est
certum, esse verè Religiosos; sed oportet, ut
claram de hoc à Sede Apostolica concessio-
nem obtinerent, sicut obtinuerunt Patres
Dominicani à Paulo 3. Hæc ille.

probatio.

Et reverà, si res non fuisset dubia, quid
opus erat, ut Patres Dominicani supplica-
rent Paulo 3. pro simili declaratione seu
constitutione? Nonne in ipsa Bulla Pauli 3.
dicitur, ut sup. audivimus: *Nihilominus
quia litteræ Prædecessoris hujusmodi (Sixti 4.)
specialiter communitate non reperiuntur, à
nonnullis hæsitatur &c.* Consultarem ergo re-
liquis Ordinibus Mendicantibus, ut & ipsi,
ad evitandum omne dubium, particularem
à Sede Apostolica concessionem postularent
& obtinerent.

568.

Itaque contro-
versia.

Itaque, ut finem imponamus huic con-
troversia, extra dubium est, Matrimonium
ratum dissolvi per vota Tertiariarum &
Tertiariarum S. Francisci, & S. Dominici,
viventium collegialiter, emissâ post annum
probationis in manibus sui Ministri seu
Ministræ, ab eorum Collegio canonicè ele-

cti vel electæ, coram toto suo Collegio. Du-
bium autem est & incertum, an eundem ef-
fectum habeant vota Tertiariarum & Ter-
tariarum Eremitarum S. August. Carmeli-
tarum, & Minorum, saltem si non vivant
collegialiter.

Rogas, quid dicendum de Ordinibus Mi-
litaribus? Respondeo (inquit Rodriguez
to. 1. qq. Regul. q. 1. a. 6.) quod profiten-
tes Regulari D. Joannis, qui Commenda-
tores de Malta nuncupantur, non dubium
est, quod omnes, etiam milites seculares, sint
verè Religiosi, gaudereque privilegio Can-
onis & fori, & etiam per eorum Professio-
nem dirimi Matrimonium ratum, non con-
summatum, & alia, quæ ad verè Religio-
sos pertinent, ad ipsos etiam pertinere.

Hanc opinionem tenent Corduba, Na-
var. & Arag. Et hanc opinionem docet So-
tus in lib. 7. de Just. & jure q. 5. art. 3. ver-
f. *Ex his ergo militum.* Verum tamen est, quod
in 4. dist. 27. q. 1. art. 4. versic. *Quocirca*,
dicit, quod non audeat affirmare, dirimi
Matrimonium ratum per ingressum Reli-
gionis S. Joannis, si sermo fiat de militibus
secularibus hujus Ordinis, quem sequitur
Sarmiento. Hæc ille.

Sotus autem sic ait loco citato: Si mea
modò sit audienda opinio, per ingressum
Religionis D. Joannis (loquor de militibus)
affirmare non audeam, dirimi Matrimo-
nium ratum, aut posse conjugatum, in vita
uxore, illam Religionem profiteri, ut de
Sacerdotio dictum est. Sed quæ ratio? Eam
continud subjungit, dicens: Nam etsi cum
illis hætenus super nuptiis dispensatum non
fuerit; arbitror tamen, sub aliorum censura,
posse cum illis, salvâ eorum Religione, sicut
cum ceteris dispensari, licet non esset ita
honestum & condecens. Ita Sotus.

Ast non placet Roderico, qui to. 3. qq.
Regular. q. 1. a. 7. quærit: an per Professio-
nem, in Religionibus militaribus emissam,
solvatur Matrimonium ratum? Et respon-
det, dicendo: quod, loquendo de Clericis
professis in Religionibus militaribus, non est
dubitandum, ipsos esse verè & propriè pro-
fessos; & idèd (inquit) omnia jura, quæ
loquuntur de Regularibus, licet non com-
prehendant Milites sive Equites commen-
datarios; comprehendunt tamen ipsos Cle-
ricos professos, crucem portantes, atque idèd,
quando Alex. 6. in Bulla Confirmationis,
quæ habetur in Regula S. Jacobi, decrevit,
ut imponentes manus violentas in Fratres
& Sorores Ordinis S. Jacobi, incidant in pec-
nam Canonis: *Si quis suadente*, aliqui viri
docti intelligunt hoc procedere de ipsis Cle-
ricis & Monialibus, quia utrique sunt verè
Religiosi, & non de Commendatariis, qui
H h h h h fallun-

569.

Professio Mi-
litiar. S. Joan-
nis dissolvit
Matrim. ratum
secundum
Rodr. Cord.
Navar. &
Arag.

570.

Sotus non
audet id af-
firmare.

571.

Rodrig. do-
cet per Pro-
fessionem
Clericorum
in Religio-
nibus Militi-
aribus
dissolvi Ma-
trim. ratum.

falluntur, ut conitat ex Bulla Alex. 3. confirmatoria hujus sacrae Religionis.

572.

Vt etiam per Professionem Militum in Religione. S. Ioan. contra Sotum.

Unde ad quaestionem propositam redeuntes, dico, quod Professio Clericorum hujus Ordinis dirimit sine dubio Matrimonium ratum, & non consummatum, cum per Professionem in Religione approbata dirimatur. At utrum per Professionem militum in Religione S. Joannis Baptistae, dirimatur Matrimonium ratum, inter DD. maxime ventilatur, aded, quod licet doctissimus Soto, olim dixerit, esse veros Religiosos; tamen idem Auctor alibi asseruit, non esse inter veros Religiosos commemorandos; & propterea per ingressum, & Professionem hujus Ordinis, non dissolvi Matrimonium ratum, non consummatum: quam opinionem ego minimè tenere auderem; licet enim Papa cum ipsis possit dispensare, ut habeant uxores, sicut de facto dispensavit, cum Professoribus in aliis Militiis; haec tamen cum his non dispensavit, & sic hi promittunt solemniter obedientiam, paupertatem, & absolute castitatem, & non castitatem conjugalem, quam aliorum Ordinum militarium Equites profitentur. Ita tenet Navar. de Reddit. Eccl. q. 1. Monito 55. & per consequens earum Professio dirimit Matrimonium ratum, non consummatum, ut tenet Corduba de Cas. consci. q. 184.

Navar.

Corduba.

573.

Secus Militum Ordini D. Jacobi Alcantarae etc.

De caeteris autem Militibus Ordinum D. Jacobi, Alcantarae, & Calatravae, nullo modo potest dubitari, eorum Professionem non dirimere Matrimonium ratum; cum non promittant castitatem absolute, sed castitatem conjugalem; quod nihil aliud est, quam quod non debent cognoscere alias feminas, praeter suas proprias, & legitimas uxores. Et quod eorum Professio non dirimat Matrimonium ratum, tenet Aragon, Ovando, Pet. de Ledesma & Henriquez. Haec tamen Rodericus.

Aragon. Ovando. Pet. de Ledesma. Henriquez.

Quid doceant Sanchez & Pontius.

Idem omnino docet Sanchez sup. n. 7. & 8. Et Basil. Pontius sup. cap. 7. n. 3. & 4. sic ait: Quod attinet ad Melitenses, non dubito eorum votis dirimi Matrimonium ratum, nondum consummatum, sive de Equitibus, sive de his, qui Clero deputantur, etiam ante sacri Ordinis susceptionem, sermo sit. Est enim eorum votum castitatis solemne, ut jam declaravit Congreg. Card. quamvis cum aliquibus dispensaverit Pontifex, ut nubant. Nec mirum, cum in voto solemniter dispensare posse Pontificem, jam statuerimus sup. lib. 7. cap. 10.

574. *Votum solius castitatis conjugalis non dirimit.*

Præterea, sine dubio asserendum est, votis Religiosorum Militum Calatravae & Alcantarae, quibus tantum promittitur castitas conjugalis, non dirimi: nam antea contractum Matrimonium stare potest

cum ea Religionis Professione. Quare quicumque eos duos Ordines profertur, sive viri, sive feminae sint, sicut tantum votum castitatis conjugalis emittant, non possunt sua Professione liberari à vinculo Matrimonii rati, non consummati. Neque de hoc ulla potest esse dissentio, etiam verè & propriè Religiosi sint, ut apud me certissimum est. Nam literæ Pontificæ plebè docent, antea conjugatos ad Religionem admitti posse, postquam cum illis dispensatum est in voto castitatis. Hæc ille.

Et merito; quia cum illa Professio non solum stat Matrimonium antea contractum; sed etiam ulus Matrimonii, antea contracti; quæ ergo ratione illa Professio dirimeret hoc Matrimonium, cum, ubi contractum non foret, etiam post Professionem posset contrahi?

Addit Pontius n. 5. *Ordini, vni de Religiosorum Militum Ordini Calatravae de B. in Alcantarae, quando nuberet non potest ex sui Ordinis speciali instituto, esse rati dirimi Matrimonium ratum, non consummatum. Nam licet demus, illa vota esse simplicia, cum verè & propriè Religiosi non Status votis simplicibus constituantur, ex definitione Greg. 13. ut jam probavi sup. lib. 7. & ex consequenti, illi verè & substantialiter Religiosi essent, plane relinquatur, illi statui Religioso, cum castitate absoluta, etiam concessum privilegio Divino, ut dirimat Matrimonium ratum, non consummatum. Neque in eo asserendo ulla major difficultas est, quam in eo, quod de votis Societatis asserimus. Quod idem majori ratione de eorum Ordinum feminais & Clericis dicendum, cum ab initio cum castitate absoluta instituti sint, nec quæ illos ulla ex parte immutata sit confirmatio Pontificum quoad votum castitatis sit ille.*

Nos autem oppositum existimatio probabilius; consequenter etiam, quæ diximus de votis simplicibus Societatis, propter rationes, præcedenti Concilio ductas; & amplius, quia non constabat vota simplicia habuisse effectum dirimendi Matrimonium subsequens, quem constabat jam habere vota simplicia Societatis.

Sed nunquid quæ horum Militum, eadem est dispositio seu ratio Militum Societatis? Respondeo (inquit Pontius sup. lib. 7. cap. 10. sub quadam conditione: Si qui eum Ordinem profertur, sive Equites, sive feminae, eum profertur ex confirmatione Alex. 3. quæ in stabilimentis ejusdem Ordinis initio præmittitur, & non ex alio Pontificis, quibus ea forma votorum, sub qua eum Ordinem confirmaverat Alex. 3. immutata aliqua ex parte sit, inquam

rantum ex ea confirmatione, & juxta illam eum Ordinem profitentur.

Dico primum, illos quidem verè & propriè esse Religiosos, tam viros, quam feminas, ad eò, ut qui votum de suscipienda Religione emisit, satis illud adimpleat, si eum Ordinem sive vir, sive femina suscipiat, nisi fortè aliud in mente habuerit, quando vovit, cum ad substantialiter Statum Religiosum constituendum nulla requiratur in votis solemnitas. Eosque esse verè & substantialiter Religiosos, ad eò certum existimo, ut oppositum judicem nimis licentiosè dictum, ne dicam gravius, cum pleno ore literè Pontificiæ illos appellent Religiosos, & etiam cum castitate conjugali vera Religio constare possit, eò quòd sicut in paupertate latitudo est, ita etiam in castitate, quæ est materia voti. Ita Basil.

Jacobi promittunt paupertatem, ordinatam ad istum finem, prout in constitutionibus ipsius Ordinis declaratur. Hæc ille.

Et aliquibus interpositis, sic finit istum articulum: Denique hi omnes Milites verè Religiosi sunt militares, obedientiam, paupertatem, & castitatem promittentes in ordine ad militiam, cujus Professores existunt. Et sic quando D. Tho. dixit, quòd cum usu Matrimoniali non esset simpliciter & absolutè Religio, verum quidem dicit: & sic nos non vocamus Religionem militares, simplices Religiones, sed Religionem militares; & in hoc allucinati sunt Theologi, non potentes intelligere, quomodo illa dicatur vera Religio, ubi ejus Professores uxores habere minime prohibentur, non considerantes, quòd vera & absoluta Religio minime cum uxori bus compati possit. At Religio, cum additamento, *Militaris*, cum uxorum usu compati potest, prout auctoritate Apostolicè ordinatum est, & in quantum talis, vera Religio est.

Sicut in simili tali casu sunt allucinati peritissimi Theologi, non potentes percipere, quomodo, secundum Scotum, peccator possit de congruo mereri primam gratiam, cum secundum fidem, prima gratia non cadat sub merito: non considerantes, quòd Scotus non dicit, peccatorem posse mereri primam gratiam absolutè, sed posse eam mereri cum addimento, *De congruo*; quod non est meritum absolutè, sed meritum de congruo, & in quantum tale, bene meritum est. Denique non potest negari hæc veritas, attentis Bullis Summorum Pontificum, præcipuè quadam Alex. Papæ, quæ incipit: *Dei venerabilibus Fratribus*, quæ habetur authentica in Conventu de Ucles Ordinis militaris D. Jacobi. Hucusque Rodericus.

Igitur, ut ad propositum nostrum revertamur, si quis emisisset votum de suscipienda Religione, sine additamento, *Militari*, meo judicio, non satis adimpleret illud, si Ordinem militarem suscipiat, quia hic Ordo, secundum jam dicta, non est simpliciter & absolutè Religio, sed solum cum additamento, *Militaris*.

Si autem aliquis interroget: an vota Equitum D. Jacobi sint solemnia? Respondet Pontius sup. n. 7. tantum esse simplicia. De voto paupertatis id constat; quia jam Constitutione Innoc. 8. Pauli 3. & Greg. 13. testari possunt, certis quibusdam limitationibus, quæ præscribuntur in stabilitatis Ordinis tit. 5. cap. 4. & 5. dominumque suorum bonorum à principio retinuerunt, cum filiis sua patrimonialia & legiti-

H h h h h 2 giti-

579. Quomodo D. Tho. dicitur quòd Religio non fit cum usu Matrimoniali.

580. Quomodo peccator possit mereri primam gratiam. Scotus.

Votum Religionis simpliciter non adimpletur in Religione militari.

581. An vota Equitum S. Jacobi sint solemnia? Negat Pontius.

577. Alii oppositum docent.

578. Rodericus ait esse veros Religiosos militares.

Ordines illi vocantur à Pontificibus Ordinibus Militariis.

giti^mæ portiones intactæ remanerent, ut constat ex Equitum Regula cap. 13. in fine, ubi militum filii, si Religionem patris sectari nolunt, quæ eorum sunt, concedi liberè præcipitur. Hæc ille.

582. Sed oppositum docet Navarr. in cap. *Sententia Navarræ, quod non habere dominium.* *Non dicatis*, n. 56. & alibi: scilicet Commendatarios conjugatos, etiam prout hodie vivunt, & profitentur, non habere dominium rerum, etiam patrimonialium, aut earum, quas suâ industriâ acquirunt; sed pertinere ad suas militares Religiones, quarum sunt Commendatarii professi.

Hinc ulterius affirmat; secluso privilegio, licet inter liberos distribuere possint portionem legitimam, quæ illis contingit, modò ea bona acquisita fuerint ante Professionem; non tamen posse, juxta quandam Authenticam: *Si qua mulier*, C. de Sacrosanct. Eccles. distribuere inter liberos ea bona, quæ post Professionem pertinere ad eos cœperint; ac proinde neque de illis instituere Majoratum, aut testari.

583. Cujus gravissimi viri (inquit Rodericus to. 3. qq. Regul. q. 69. a. 7.) præcipuum argumentum est, quòd dicti Commendatarii sunt verè Religiosi, ac proinde incapaces domini alicujus rei; refertque Constitutionem quamdam Pii 5. quâ Commendatariis omnibus aufertur potestas testandi, per privilegia facultatesque alias concessa. Quare vult eos hodie, etiam si liberos habeant, non aliter testari posse, neque alia bona eis posse relinquere, quàm alii Religiosi.

Hanc opinionem (prosequitur idem Autor) dicit P. Molina Societatis Jesu esse rigidam admodum & improbabilem, ut bene alter Molina annotavit. Ait enim, quòd ita sunt Religiosi, ut tamen perfectè & integrè non sint tales, cum & castitatis votum quidam eorum omninò habeant dispensatum; nempe Commendatarii Christi in regno Lusitano, qui neque conjugalem castitatem vovent. Cæteri verò magna ex parte, eò quòd solam vovent castitatem conjugalem; similiter paupertatem, & obedientiam, totamque Regulam ita habent dispensatam, ut conjugatis, degentibus in seculo, extra Monasterii claustra, alentibus liberos, splendidamque, prout decet, familiam, accommodata sint. Contrariumque eò ipso, quòd hæc omnia illis permittuntur, esse omninò irrationabile, moraliterque servatu impossibile.

584. Nec verò ita cum Commendatariis, qui hodie vivunt, est in voto castitatis, & cæteris dispensatum, quasi priùs se atrinxerint ad integram castitatem, paupertatem & obedientiam, qualem, qui erant à principio institutionis hujusmodi Ordinum,

profitebantur, & per dispensationem licentiam quæ illis aliis, tunc non licebant; sed quæ concessum est hujusmodi Ordinibus non aliam castitatem, paupertatem & obedientiam in eis profiteri, quàm consuetam hodie ad eisdem servari.

Et quamvis quoad obedientiam, & paupertatem, forma Professionis nonnullorum horum Ordinum, aliquid plus præ se ferat, quàm à multis annis servetur; non plus tamen à Superioribus hodie exigitur, quàm quod servari est consuetum, utique si consuetudo tot annorum, obstinè prescripseritque videtur, ut non aliter illa obligent, promittive intelligantur, quàm consuetudine à tot annis servari consueverunt, præsertim cum multorum, aut ferè omnium, nequaquam profiterentur, si ad vitam rationem, quàm hodie servari consuetam, tenerentur; maxime illi, qui habitum, honoremque, cum ex gratia admodum, aut nulla pensione, à Rege vendenda, profitentur. Itaque hodie Commendatarii, & Habitibus, præmia Militum efficiunt, cum admodum parvo Religiosis occurrat.

Et sic arbitrat P. Molina, quòd Commendatarii, de quibus est sermo, dominium habent bonorum patrimonialium; nec non eorum, quæ sua industria acquirunt; quæ & fructuum Commendatarum, eò ipso quòd eos percipiunt, possessionemque eorum acquirunt; posseque de his omnibus, non secus testari, instituereque Majoratus, ac cæteri seculares, ut privilegis, consuetudineque antiqua à multis annis facere consueverunt.

Confirmarique hoc potest praxi Regni Lusitani; quoniam à multis annis non gaudent privilegio fori quoad hæc omnia, nisi dominium eorum ad ipsos, non verò Monasterium pertineat; eaque de causis ponderè coguntur apud judicem fore rem. Usque adhuc Rodriguez.

Quid ergo ad Constitutionem Pii 5. Respondet Molina; non esse intelligendam de his Commendatariis conjugatis, de quibus loquimur, qui, prout postea de eorum status, antiqua consuetudine dominium habent suorum bonorum, potestatemque omninò testandi.

Immo addit, quòd fortè Summus Pontifex non posset ab eis auferre potestatem testandi de rebus patrimonialibus, & sua industria acquisitis; cum nunquam sua Professione intenderint abdicare à se dominium bonorum, & transferre illud in Monasterium; idque habeat usus & consuetudo, neque pro emolumento habitus, pensionis, aut Commendæ, id efficiant.

Intelligendum igitur erit in Commendatariis D. Joannis, & in aliis aliorum Regni

B. O. S. C. SACR. MATRIMONII PARS VI. DE CONTRACTU MATRIMONII

norum, tam virorum, quam mulierum, de quibus constat, eos dominos non esse suorum bonorum, vique suae Professionis testari non posse, secluso privilegio Sedis Apostolicae: & ait Molina usque in hanc diem receptam non esse in Hispaniis praedictam Constitutionem, praesertim quoad Commendatarios, de quibus loquimur, cum omnes absque ullo scrupulo testentur, ut ante testabantur.

587.

Alia responsio ad d. Constitutionem ex Rodr.

Respondetur deinde (inquit Rodericus sup.) quod Pius 5. non revocat simpliciter potestatem testandi; sed eam tantum, quae dimanabat à privilegiis Apostolicis; quare facultas testandi, quam praedicti Milites habent ex consuetudine, & ratione suarum Constitutionum, non fuit à Pio 5. ablata, ut constat ex praefata Constitutione. Quare sicut Magister Ordinis potest dispensare in aliis observantiis regularibus cum Commendatariis; ita in factione testamenti; sed pro majori conscientiae puritate impetratum est à Greg. 13. ut praedicti Milites secundum privilegia Apostolica, & consuetudinem antiquam, possint testari, non obstante dicta Pii 5. Constitutione. Haec ille. Illicò subnectens Bullam Greg. 13. Et haec tenus quidem de paupertate, reverà satis exigua pro voto solemni.

588.

Ostenditur votum castitatis non esse solemne, ex Trident.

Sed quid dicemus de voto castitatis? Nimis manifestè patet, non esse solemne; cum, ut supponitur, solum sit votum castitatis conjugalis, quod constat nullatenus dicere Matrimonium contrahendum; & tamen Trident. sess. 24. de Matr. can. 9. definit: Regulares castitatem solemniter professos, invalidè contrahere Matrimonium: Si quis dixerit Regulares, castitatem solemniter professos, posse Matrimonium contrahere, contractumque validum esse... anathematis. Igitur illi Equites, qui possunt Matrimonium contrahere licitè & validè, non sunt Regulares, castitatem solemniter professi. Imò, tamen solum validè possent contrahere; sicut contingeret, si quis sua sponte castitatem absolutam novisset.

589.

Quid si aliqui sponte sua voventur per se, Pontius.

Appositè Pontius sup. n. 13. Nisi aliae (inquit) emanarint literae Pontificiae, quae me latent, quibus innovetur ea confirmatio, Alex. 3. in voto castitatis, quantumvis aliqui ejus Ordinis (S. Jacobi) sive sua sponte, vel ordinatione ejus, qui facultatem non habeat, castitatem absolutam vovent, vote tantum tenentur simplici; nec nisi ad castitatem conjugalem admittere Praelatus potest, cum non alia sit forma votendi à Pontifice praescripta; caret enim in eo casu Praelatus facultate acceptandi, quae emittuntur vota. Nisi forsitan, contraria consuetudine, vota de simplicibus, facta essent solemnia: nam posse solemniter induci

consuetudine, non dubito. Ea autem consuetudo praesumi non potest, cum animus ac verba profitentium indicant, se profiteri juxta antiquam Ordinis confirmationem.

Ex quo inferes (prosequitur idem Autor n. 14.) quid dicendum sit ad eum casum, qui ex me quaesitum aliquando. Quidam Ordinis S. Jacobi Miles, cum Professionem emisit, castitatem absolutam vovit; nubit postea, filios suscepit, decessit, quaesitio mota est à consanguineis, ejus rei consociis, contra filios, an essent legitimi & exhaereditandi; eò quod illegitimi viderentur, propter votum castitatis, absolutè emissum à patre.

Respondi: validum Matrimonium fuisse; quia vel votum id nullius roboris fuit; sed tantum admitti potuit à Praelato, ut votum castitatis conjugalis, cum non sub alia forma, approbata sit ea Religio à Pontifice quoad laicos: vel tantum fuit votum simplex castitatis, atque adeò impediens tantum, non dirimens Matrimonium. Idem etiam dicendum esset, si modo Magister Ordinis, de consensu Capituli, mutaret votum castitatis conjugalis suorum Equitum, in absolutum; si id non fieret approbante aut confirmante Pontifice; neque enim ad eam commutationem Magister potestatem habet. Haec tenus Pontius de voto castitatis dictorum Equitum.

Restat votum obedientiae, quod & ipsum non est solemne, juxta eundem Auctorem sup. n. 16. Nam, inquit, in Magistro residet facultas, liberos dimittendi ab obligatione votorum cum placuerit. Idque colligo ex illis verbis Alex. in Bulla confirmationis: Statuimus quoque, ut nullus fratrum, sive Sororum, post susceptionem Ordinis vestri, & promissam obedientiam, redire ad seculum audeat, sine Magistri licentia.

Et quamvis aliquis suspicari posset, per Greg. 9. qui Alex. 3. subsecutus est, sublata universè Praelatis omnibus Religiosorum facultatem, liberos dimittendi subditos: attamen quod attinet ad Magistrum Ordinis S. Jacobi, eam facultatem sublata non esse constat; quia eadem Bulla Alex. 3. nullo penitus immutato, confirmata est à multis Pontificibus, quorum plures Greg. 9. secuti sunt. Igitur cum Milites plerumque in suis domibus degerent, ut constat ex antiqua Regula, illo verbo, Redeundi ad seculum, nequit intelligi vita privata, & in privata domo; sed dimisso habitu, liberum esse votorum obligatione, sive redire ad saecularem vitam. Haec ille.

Ex quibus omnibus inferit n. 7. votis Equitum Ordinis S. Jacobi non dirimi Matrimonium ratum, nondum consummatum, ut de aliis Militibus sup. dictum fuit.

H h h h h 3

Et,

590.

Matrimonium post contractum fore validum juxta Pontium.

591.

Ostenditur ex Pontio votum obedientiae à Militibus non esse solemne.

592.

Concluditur, per eorum Professionem

non dirimi Matr. rati.

Et idem, inquit, dicendum de votis Sororum, si illae profiteantur juxta confirmationem Alexand. 3.

Aliter judicandum de Clericis S. Jacobi, ex Pontio.

Nunquid & idem judicium de Clericis Ord. S. Jacobi? Aliter judicandum est, inquit Pontius sup. n. 18. Cum enim hi Clerici ante institutionem Ordinis S. Jacobi, Canonici Regulares essent S. Aug. in Monasterio de Logo, assumpti sunt à Militibus, ut ipsis Sacramenta ministrarent, & spirituali doctrina erudirent; ut patet ex Regula, & ex confirmatione. Quare quamvis Alexander 3. etiam eos Canonicos sub Magistri regimine vivere deinceps voluerit, tamen antiqua eorum vota & Professionem non mutavit.

593. Prælati eorum mutatus est, non vivendi forma.

Prælati itaque mutatus est, non vivendi, neque vivendi forma. Cumque illi antea, sicut Canonici Regulares castitatem absolutam voverent, & generali lege Innoc. 2. cap. Ut lex, 27. q. 1. inhabiles effecti sint Canonici Regulares expressè, unà cum Monachis, & in sacris Ordinibus constitutis; planè videtur sequi, eorum votis & nunc, & ab initio Matrimonium, antea contractum, dirimi, & à tempore Innoc. 2. contrahendum etiam & impediri, & dirimi: efficiturque præterea, castitatis votum in illis, etiam ante sacrorum Ordinum susceptionem, esse solemne. Licet in paupertatis voto de solemnitate aliquid imminutum sit, cum testabiles sint de licentia Prælati, & non aliàs.

594. Prælati non potest eos dimittere liberos.

Nec verò ad Clericos extendenda facultas Magistri, liberos dimittendi ab obligatione votorum; neque id colligi potest ex confirmatione Alex. 3. Non est autem mirum, in una eademque Professione, quædam vota emitti solemnia, quædam minus solemnia, aut etiam simplicia. Cum enim solemnitas ex Pontificis auctoritate pendeat, magnam in ea varietatem pro suo libito potest constituit. Hucusque Pontius.

Eorum Professio est solemnis. Sanchez, Sotus.

Quæ omnia non liber hic expendere; sufficit ad nostrum propositum, quòd eorum Professio sit solemnis, ut cum omnibus docet Sanchez lib. 2. disp. 18. n. 7. dicens: Quarto infertur: dirimi (Matrimonium ratum) per Monialium & Clericorum Ordinum militarium sub clausura viventium, Professionem, quia solemnis est. Et in hoc conveniunt Omnes, & Sotus 4. dist. 27. q. 1. a. 4. vers. Hinc fit neutrum.

595. An Matr. ratum dissolvatur, utroque conjugum proficiente.

Sed quid, si vir fieret Clericus, & mulier Monialis; censentur Matrimonium eorum ratum, non consummatum, fore quoad vinculum dissolutum? Nec inutilis hæc quæstio, ut bene notat Sanchez sup. disp. 20. n. 1. Nam, inquit, si dicamus vinculum Matrimonii non dirimi, si alter post Professionem fornicetur, adulter erit: & dispensante

Pontifice in Professione, non poterit aliud inire Matrimonium, nisi simul Pontifex dispenseret in Matrimonio rato: contrarium autem in utroque eventu dicendum est, si vinculum illud dissolvatur.

Quid ergo respondendum, inquit, ad hanc quæstionem? D. Thom. 4. dist. 27. q. 1. a. 3. q. 3. ad primum, ait: Quando uterque pari voto continentiam voverit, tunc neuter conjugali vinculo abrenuntiat, & ideo adhuc manet: sed quando unus tantum voverit, tunc quantum est in se, abrenuntiat vinculo conjugali, & ideo alter ab solvitur a vinculo illo. Hoc est probabile.

Sed multò probabilius est (inquit Sanchez sup. n. 3.) dissolvi vinculum, quia hæc dissolutio non provenit ex pari proprii abrenuntiatione; non enim solummodo utriusque conjugis renuntiatione, sed unus: sed hoc oritur ex Clerici professione, qui hoc Professioni concessit, ut quòd mors spiritualis, & statim periclitari in quæ rationes æquè procedunt, sine utraque, sive alter profiteatur. Et ita hanc sententiam dicit communiorum esse, & in eam magis inclinat Ledesma 2. part. 4. q. 63. a. 3. fol. 517. n. 1. & dicit esse probabiliorum Henriquez lib. 11. de Matr. cap. 8. n. 6. in Comment. lit. D. Ita Sanchez.

Ex quo infern. 4. non audiendum esse Paludanum 4. dist. 27. q. 3. a. 2. Conclus. 2. n. 4. qui dicit, non dirimi Matrimonium, quando communi consensu alter profiteatur; alter autem in saculo continentiam voverit; quia ambo sunt conformes in proposito. Sed hæc sententia nullo modo est tutata; quia textus allegati disp. 18. n. 3. absolute decidunt, vinculum Matrimonii ratum dirimi per alterius Professionem. Hæc illi.

Et Suarius to. 3. de Relig. lib. 9. cap. n. 16. sic ait: Paludanus nullo jure suam sententiam probat, & ideo in illam probabilem; nam quòd hoc in hujusmodi casu solvatur, nec in more omnino pendet. Quapropter certius verius esse, dissolvi hoc vinculum, quod tuncque alter conjugum proficiente, etiam si alter emittat votum simpliciter, vel etiam profiteatur ex consensu & mutua conventionem.

Probat: quia jura absolute dicunt, Matrimonium ratum dissolvi per subsecutionem Professionem in Religione approbatam; ergo multò magis dissolvitur per Professiones; quia non se impediunt, sed potius censeri possunt, quasi due cause votales, & singule sufficientes ad illum effectum. Quod si ex altera parte votum sit simplex, quamvis propriè non cooperetur ad illum effectum, magis tamen juvat, quàm impedit; quia tollit resistentiam, si que esset contra;

B. O. S. C. C. Sacramentum Matrimonii pars V. LIB. II. DE MATRIMONIO

ex parte conjugis. Item, nullum jus resistit in eo casu dissolutioni talis Matrimonii; cur ergo votum alterius conjugis resistit? Nam quod sunt conformes in proposito castitatis, potius confert, ut facilius vinculum dissolvatur. Ita ille.

Si objicias: fortasse impedire intentionem voverunt; nam dum ita inter se conveniunt, virtualiter videntur nolle vinculum dissolvere.

Respondet Suarez suprà hoc in primis gratis dicitur; nam potius videntur velle separari, quantum possunt; vel, quod frequentius fortasse accidat, nihil de hoc cogitant. Deinde, est cogitent, & formaliter etiam velint, ut Matrimonium non solvatur, nihil obstat existimo, quod minus solvatur; quia supposita Professione alicujus, non pendet dissolutio ex eorum voluntate; sed ex jure, cui ipsi non possunt resistere, quia absolutum est, & non conditionatum. Ita hic Auctor.

600. *Occurritur alteri objectioni.*
Nec est inconveniens (inquit n. 17.) quod possit transire ad 2. nuptias, qui per suam Professionem prius Matrimonium rupit, interveniente legitima dispensatione; quia hæc rarissime conceditur. Et eadem ratione non est inconveniens, quod inter easdem personas possit duplex Matrimonium ratum successivè fieri, quando intervenit alterius, vel utriusque civilis mors per Professionem, & postea veluti resuscitatio quædam per dispensationem; sicut interveniente naturali morte dissolvitur Matrimonium, etiam consummatum; si autem suscitarentur mortui, possent iterum inter se contrahere, non autem inter se copulari sine novo contractu. Hæc ille.

601. *Secundum fundamentum sententia D. Tho. utputa: textus omnes, decidentes, Matrimonium ratum dissolvi per Professionem, expressè loquuntur, quando alter sponsus Religionem proficitur. Sufficiat Trident. sess. 24. de Matr. can. 6. Si quis dixerit, Matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem Religionis Professionem alterius conjugum non dirimitur, anathema sit.* Ergo non dirimitur per solemnem Professionem utriusque conjugis.

Respondet neg. Consequentiam. Imò potius inferri deberet: ergo dirimitur per solemnem Religionis Professionem utriusque conjugis; quandoquidem, ut sup. bene advertit Suarez, illæ Professiones se non impediunt; sed potius censerī debeant quasi duæ causæ totales, & singulæ sufficientes ad illum effectum.

Et hinc Trident. dicit: *Alterius conjugum*, non ut significet, Professionem utriusque conjugis non sufficere; verum ut

ostendat, neutquam requiri Professionem utriusque; sed Professionem, etiam unius tantum dirimere, invito quoque altero conjugè.

Nec mirum; quod alii textus expressè loquantur, quando alter sponsus Religionem proficitur; quia loquuntur in casu particulari, in quo alter tantum sponsus à contractu resilire volebat. Unde si casus fuisset propositus, in quo uterque sponsus ex communi consensu volebat resilire, & intrare Religionem, non dubito quin idem decidissent.

Deinde: vel unus proficitur ante alterum, ut communiter natum est fieri, & jam ante Professionem secundi, Matrimonium ratum est dissolutum per Professionem alterius conjugis; nec potest convalescere per Professionem subsequentem, ut clarum est. Vel ambo simul eodem momento temporis verba Professionis absolvunt, & est casus moraliter impossibilis, aut certè rarissimè contingens, ad quem jura non solent respicere, & ideo expressè de illo non loquuntur; quamvis eadem utriusque sit ratio, scilicet favor Status Religionis: nam in gratiam & honorem solemnis Professionis in Religione approbata, Deus vel Ecclesia statuit illam dissolutionem; non autem in gratiam ejus, qui manet in sæculo, qui nihil tale meretur.

Nonne per mortem naturalem utriusque conjugis, æquè dissolvitur Matrimonii vinculum, ac per mortem naturalem alterius tantum? Cur ergo similiter per mortem civilem utriusque, non æquè dissolvatur Matrimonium ratum, non consummatum, atque per mortem civilem alterius tantum? Maneat ergo, si non sit omninò certum, saltem longè probabilius esse, etiam per solemnem Professionem utriusque conjugis dissolvi Matrimonium ratum, non consummatum.

Si autem à me quæritur, intrà quod tempus teneatur conjux post Matrimonium ratum debitum reddere, aut certè ingredi Religionem? Respondeo:

CONCLUSIO XI.

Jus concedit conjugibus bimestre, à die contractus, ad deliberandum de ingressu Religionis.

Quærent hic Aliqui: num ab initio liceat contrahere Matrimonium, cum animo ingrediendi postea Religionem, & ita illud dissolvendi. Sed de hac quæstione nos diffusè tractavimus Sect. 2. Concl. 3. ad quam remitto Lectorem. Breviter dico, nul-

602. *Resp. ad alia jura.*

Alia resp.

603. *Confirmatio opposita sententia.*

604. *An liceat contrahere Matr. animo postea illud dissolvendi.*